

ПЕНСІЙНА СИСТЕМА УКРАЇНИ, ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Мануйлова Марія Русланівна

студентка

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Діюча система пенсійного забезпечення України не є ефективною, оскільки не гарантує і не надає достатнього рівня життя пенсіонерів.

Попри те, що була проведена широкомасштабна інформаційно-роз'яснювальна кампанія щодо пенсійної реформи, більша частка жителів України не проявляє активності у формуванні фондів соціального страхування.

Це пов'язано з рядом соціально-економічних факторів, таких як невисокий рівень оплати праці, високі ставки пенсійних внесків, великий рівень тінізації економіки та відсутність належних стимулів для участі громадян і роботодавців у системі пенсійного страхування.

Актуальний стан пенсійної системи на сьогодні в Україні включає в себе ряд труднощів та реформ, спрямованих на поліпшення цієї системи.

Проблеми пенсійної системи включають в себе: низький рівень пенсійних виплат, високі пенсійні внески, відсутність обов'язкової накопичувальної пенсійної системи, складність та нестабільність вітчизняного пенсійного законодавства, великий тіньовий сектор економіки та інші.

В Україні існує пенсійна система трьох рівнів (Національний банк України «Пенсійна система України») [11]:

1 рівень: солідарна система, яка створена для забезпечення базових потреб пенсіонерів та соціального захисту кожного громадянина;

2 рівень: накопичувальна система – створення додаткових коштів для майбутніх пенсіонерів шляхом обов'язкової сплати внесків на індивідуальні пенсійні рахунки та їх інвестування;

3 рівень: система недержавного пенсійного страхування, що дозволяє будь-кому накопичувати додаткові пенсійні кошти для себе, своїх близьких або працівників свого підприємства.

Вітчизняна пенсійна система базується на:

- засадах державної підтримки;
- обов'язкового страхування.

На сучасному етапі, ця система стикається з рядом складнощів, включаючи недостатню фінансову стабільність та демографічні виклики.

Демографічні виклики: Зменшення народжуваності та збільшення тривалості життя призводять до зростання кількості пенсіонерів у порівнянні з кількістю активного трудового населення.

Це ставить під загрозу фінансову стійкість системи та її здатність забезпечувати гідні умови пенсійного забезпечення.

Фінансування та розміри пенсій: Розмір пенсій в Україні, хоч і підвищувався в рамках попередніх реформ, але все рівно залишається недостатнім для забезпечення прийняттого рівня життя пенсіонерів.

Сучасні ініціативи: Останні реформи спрямовані на підвищення вікових стандартів виходу на пенсію та покращення механізмів фінансування.

Це стратегічне рішення має на меті адаптувати систему до демографічних викликів та збільшити тривалість активної трудової діяльності громадян.

Перспективи розвитку інноваційних підходів: Залучення технологій та інновацій у пенсійну систему може покращити ефективність управління та забезпечення фінансової стабільності.

Впровадження цифрових рішень сприятиме оптимізації процесів та зменшенню адміністративних витрат.

Роль держави та громадськості: Ефективне партнерство між державою, бізнесом та громадянським суспільством може зіграти важливу роль для успіху реформ.

Важливо враховувати потреби та думку громадян при прийнятті стратегічних рішень щодо пенсійної системи.

Прозорість управління пенсійними коштами: Забезпечення інформаційної доступності та розуміння принципів функціонування пенсійної системи є ключовим для підтримки громадянами нових пенсійних реформ та підвищення їхньої довіри до системи.

Перспективи та виклики на шляху розвитку: Важливо вдосконалювати реформи, спрямовані на підвищення ефективності та забезпечення стабільності пенсійними коштами громадян.

Альтернативні шляхи: Альтернативні шляхи розв'язання труднощів включають дипломатичні зусилля для вирішення конфлікту, надання гуманітарної допомоги та розгортання сил миротворців.

Список використаних джерел:

1. Міністерство юстиції: Етапи впровадження пенсійної реформи в Україні. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_4813
2. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/pensijna-reforma>
3. Жихарева В.В., Паршикова М.В., Хромих Т.В. Методичний підхід до прогнозування реальної дохідності інвестицій у недержавні пенсійні фонди. *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-1>
4. Пенсійне страхування та забезпечення. URL: <https://forinsurer.com/theme/14>
5. Пенсійна система України. Національний банк України. URL: https://knpf.bank.gov.ua/uchasnykam/baza_znan/pensiina_systema_ukrainy.html